

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera de recursuri)

17 mai 2018^{*i}

„Recurs – Funcție publică – Agenți temporari – Recrutare – Examen medical – Declarații incomplete cu ocazia examenului medical – Aplicare retroactivă a rezervei medicale – Neadmitere la beneficiul prestației de invaliditate – Executare a unei hotărâri a Tribunalului Funcției Publice prin care a fost anulată decizia inițială”

În cauza T-701/16 P,

având ca obiect un recurs formulat împotriva Hotărârii Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (Camera a doua) din 21 iulie 2016, AV/Comisia (F-91/15, EU:F:2016:170), prin care se solicită anularea acestei hotărâri,

Comisia Europeană, reprezentată inițial de C. Berardis-Kayser, de C. Ehrbar și de T. Bohr, ulterior de C. Ehrbar și de T. Bohr, în calitate de agenți,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind

AV, fost agent temporar al Comisiei, reprezentat de J.-N. Louis și de N. de Montigny, avocați,

reclamant în primă instanță,

TRIBUNALUL (Camera de recursuri),

compus din domnii M. Jaeger, președinte, M. Prek (raportor) și A. Dittrich, judecători,

grefier: doamna G. Predonzani, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 18 ianuarie 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat în temeiul articolului 9 din anexa I la Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (Camera a doua) din 21 iulie 2016, AV/Comisia (F-91/15, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:F:2016:170), prin care acesta a anulat decizia sa din 16 septembrie 2014 de a aplica la încadrarea în muncă a lui AV rezerva medicală prevăzută la articolul 32 din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene (denumit în continuare „RAA”).

* Limba de procedură: franceza.

Situația de fapt

2 Situația de fapt este enunțată la punctele 3-30 din hotărârea atacată după cum urmează:

- „3 La 18 martie 2005, [AV] a fost supus examenului medical de angajare pentru a fi recrutat de Comisie ca agent temporar în cadrul unui contract de muncă pe durată determinată pentru perioada cuprinsă între 16 aprilie 2005 și 15 aprilie 2009. Cu ocazia acestui examen, [AV] a semnat un formular în care se menționa că nu prezenta niciun factor de risc personal, în afara unei forme de dislipidemie, că nu avea antecedente patologice și că nu urma nicio terapie farmacologică.
- 4 Medicul consultant care a efectuat examenul medical de angajare, doctorul A, a emis un aviz de apt din punct de vedere fizic [pentru AV] să își exercite atribuțiile pentru care trebuia recrutat.
- 5 La 16 aprilie 2005, [AV] a fost angajat la Comisie și a fost repartizat la Centrul Comun de Cercetare (JRC) din Ispra (Italia).
- 6 La 26 iunie 2005, medicul consultant din cadrul serviciului medical din Ispra l-a diagnosticat pe [AV] cu o boală psihică. La 21 iulie 2005, persoana în cauză a precizat șefului serviciului medical din Ispra că urma un tratament de aproximativ 15 ani în legătură cu această boală. În plus, dintr-un raport întocmit de șeful serviciului medical din Ispra reiese că, în timpul unei întâlniri cu [AV], care a avut loc la 5 decembrie 2005, acesta din urmă ar fi afirmat, ca răspuns la o cerere, că omisese să vorbească despre boala de care suferea cu ocazia examenului medical de angajare.
- 7 [AV] a făcut obiectul a numeroase concedii medicale din cauza bolii, fapt care a determinat Comisia să decidă, la 12 septembrie 2008, să îl treacă în concediu fără plată în temeiul articolului 16 din RAA.
- 8 La 17 noiembrie 2008, avocatul lui [AV] a solicitat sesizarea comisiei pentru invaliditate.
- 9 Prin scrisoarea din 16 februarie 2009, autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă l-a informat pe [AV] că, prin decizia din 4 februarie 2009, a decis să sesizeze comisia pentru invaliditate în legătură cu cazul său.
- 10 La 9 mai 2009, comisia pentru invaliditate a concluzionat în unanimitate că [AV], dată fiind boala sa psihică, era afectat de o invaliditate permanentă considerată totală care îl pune în imposibilitatea de a desfășura o activitate corespunzătoare atribuțiilor sale.
- 11 La 24 iulie 2009, șeful serviciului medical din Ispra a notificat avocatului lui [AV] concluziile comisiei pentru invaliditate, decizia autorității abilitate să încheie contractele de muncă din 9 iulie 2009 de a-i aplica lui [AV] rezerva medicală cu efect retroactiv de la data angajării sale și decizia autorității abilitate să încheie contractele de muncă din 13 iulie 2009 de încetare a atribuțiilor lui [AV] ca urmare a invalidității sale permanente și de a nu îl admite la beneficiul prestației de invaliditate.
- 12 [AV] a introdus o reclamație împotriva deciziilor din 9 iulie 2009 și din 13 iulie 2009. În urma acestei reclamații, autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă a retras, la 5 februarie 2010, aceste decizii.
- 13 Prin scrisoarea din 5 februarie 2010, autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă i-a solicitat lui [AV] să își prezinte punctul de vedere cu privire la faptul că acesta nu declarase, cu ocazia examenului medical de angajare, «o boală de care [suferea] totuși de mulți ani și pentru care [urma] un tratament chiar în momentul [în care semnase formularul la examenul de angajare]».

- 14 [AV] și-a prezentat punctul de vedere într-o scrisoare din 15 februarie 2010, care a fost precizat printr-o scrisoare a avocatului său din 16 februarie 2010. [AV] afirma, printre altele, că, la momentul examenului medical de angajare, starea sa de sănătate era «optimă», că lucrase «mulți ani în întreprinderi private pe posturi de răspundere» și că, în momentul recrutării, boala de care suferea «era doar o amintire».
- 15 Prin nota internă din 3 martie 2010, șeful serviciului medical din Ispira, doctorul B, a indicat directorului general al Direcției Generale (DG) «Resurse umane și securitate» că, în cazul în care [AV] ar fi menționat, cu ocazia examenului medical de angajare, patologia de care suferea, medicii ar fi emis un aviz de «inapt» pentru postul de lucrător calificat sau de «apt cu rezerve» pentru un post pur administrativ (denumită în continuare «nota din 3 martie 2010»).
- 16 La 12 aprilie 2010, autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă a decis să îi aplice lui [AV] rezerva medicală prevăzută la articolul 32 primul paragraf din RAA, cu efect retroactiv de la data încadrării sale în muncă, considerând în esență că, în cazul în care [AV] ar fi semnalat boala preexistentă la examenul medical de angajare, «acesta ar fi făcut obiectul rezervei medicale» (denumită în continuare «decizia din 12 aprilie 2010»).
- 17 La 16 aprilie 2010, autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă a decis, pe de o parte, să «suspende la 30 aprilie 2010 contractul [lui AV]» ca urmare a invalidității acestuia considerate totală și, pe de altă parte, să nu îi acorde dreptul la o prestație de invaliditate, invaliditatea prezentată de el fiind «aceeași cu cea care [făcuse] obiectul rezervei medicale» (denumită în continuare «decizia din 16 aprilie 2010»).
- 18 Prin cererea introductivă primită la grefa Tribunalului la 31 martie 2011 și înregistrată cu numărul de referință F-4/11, [AV] a solicitat anularea deciziilor din 12 aprilie 2010 și din 16 aprilie 2010.
- 19 Prin Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96, denumită în continuare «hotărârea din 10 iulie 2012»), Tribunalul a anulat decizia din 12 aprilie 2010, precum și decizia din 16 aprilie 2010, în măsura în care prin aceasta din urmă i s-a refuzat lui [AV] beneficiul prestației de invaliditate.
- 20 În special, Tribunalul a statuat că, «în cazul particular în care, ulterior examenului medical de angajare, reiese că un agent nu a răspuns în totalitate și sincer la întrebările adresate cu privire la starea sa de sănătate de către medicul consultant cu ocazia acestui examen, este posibil ca autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă să își retragă decizia inițială de a nu aplica rezerva medicală și de a lua o nouă decizie de aplicare retroactivă a acestei rezerve». Tribunalul a adăugat că «[a]utoritatea abilitată să încheie contractele de muncă nu este totuși mai puțin obligată în prealabil să respecte procedura prevăzută la articolul 32 din RAA, și anume, pe de o parte, să sesizeze medicul consultant pentru ca acesta să emită un aviz cu privire la aspectul dacă boala sau infirmitatea ar fi justificat aplicarea la încadrarea în muncă a părții în cauză a unei rezerve medicale, pe de altă parte, să comunice agentului decizia pe care a luat-o pe baza acestui aviz, pentru ca agentul să poată, dacă este cazul, să conteste decizia respectivă în fața comisiei pentru invaliditate». Astfel, tot potrivit Tribunalului, «o asemenea problemă, care presupune să se stabilească dacă această boală sau infirmitate putea conduce la invaliditatea sau la decesul agentului într-un termen de cinci ani de la data angajării sale în cadrul instituției, este o problemă de natură medicală și ține de stricta competență a medicului consultant, iar, în urma formulării contestației, de cea a comisiei pentru invaliditate» (Hotărârea din 10 iulie 2012, punctul 34).
- 21 În continuare, Tribunalul a considerat că Comisia era îndreptățită să susțină că [AV] nu răspunsese în totalitate și sincer la întrebările adresate de medicul consultant cu ocazia examenului medical de angajare (Hotărârea din 10 iulie 2012, punctul 36), dar că nici medicul consultant, nici comisia pentru invaliditate nu fuseseră sesizate cu privire la problema exactă

dacă, în cazul declarării bolii în timpul examenului medical de angajare, serviciul medical ar fi considerat că această boală figura printre cele pentru care, date fiind urmările și consecințele lor, se impunea o rezervă medicală (Hotărârea din 10 iulie 2012, punctele 37-40). În ceea ce privește, în special, nota din 3 martie 2010, Tribunalul a constatat că Comisia afirmase în mod expres că autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă nu s-a întemeiat pe această notă pentru a adopta decizia din 12 aprilie 2010 (Hotărârea din 10 iulie 2012, punctul 39).

- 22 Prin scrisoarea din 20 iulie 2012, Comisia l-a informat pe [AV] că ea considera că «măsura de executare corectă a Hotărârii [din 10 iulie 2012] ar consta în convocarea din nou a comisiei pentru invaliditate, astfel încât aceasta să poată răspunde la întrebarea vizată la punctele 37[-]40 din motivare, care [privea] aspectul dacă boala [lui AV] ar fi justificat aplicarea unei rezerve medicale în cazul în care ar fi fost declarată la examenul medical de angajare». Prin aceeași scrisoare, Comisia îl invita pe [AV] să desemneze un medic pentru a-l reprezenta în cadrul comisiei pentru invaliditate.
- 23 La 7 februarie 2013, [AV] a desemnat un medic pentru a-l reprezenta în cadrul comisiei pentru invaliditate. Întrucât Comisia a desemnat un medic în martie 2013, comisia pentru invaliditate s-a reunit la 30 aprilie 2013.
- 24 Prin scrisoarea din 16 decembrie 2013, [AV] a solicitat medicului care a reprezentat Comisia în cadrul comisiei pentru invaliditate să îi transmită concluziile comisiei respective și, după caz, decizia adoptată de autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă.
- 25 Prin scrisoarea din 10 aprilie 2014, Comisia i-a transmis lui [AV] concluziile comisiei pentru invaliditate, conform cărora, în cazul în care [AV] ar fi declarat boala sa cu ocazia examenului medical de angajare, «medicul consultant [...] ar fi solicitat [autorității abilitate să încheie contractele de muncă] aplicarea unei [...] rezerve medicale [în conformitate] cu art[icolul] 32 din R[AA]».
- 26 Prin scrisoarea din 10 aprilie 2014, [AV] a solicitat Comisiei să îi indice motivele întârzierii înregistrate la notificarea concluziilor comisiei pentru invaliditate și să îi precizeze dacă autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă a adoptat o decizie în urma concluziilor respective.
- 27 La 16 septembrie 2014, Comisia a decis să îi aplice lui AV rezerva medicală prevăzută la articolul 32 din RAA, pentru o perioadă de cinci ani, începând de la data angajării sale în calitate de agent temporar, și anume 16 aprilie 2005, și să nu îl admită la beneficiul unei prestații de invaliditate, invaliditatea prezentată de el fiind aceeași cu cea care face obiectul rezervei medicale (denumită în continuare «decizia în litigiu»).
- 28 La 22 decembrie 2014, [AV] a depus o reclamație, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene, împotriva deciziei în litigiu. În plus, [AV] a solicitat, «pe baza concluziilor comisiei pentru invaliditate din 30 aprilie 2013», suspendarea raportului lui de muncă și admiterea la beneficiul unei prestații de invaliditate. În sfârșit, el a solicitat o despăgubire de 50 000 de euro pentru încălcarea articolului 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- 29 Prin decizia din 21 aprilie 2015, Comisia a respins reclamația depusă [de AV].
- 30 La 22 iunie 2015, [AV] a solicitat admiterea sa la beneficiul asistenței judiciare, în temeiul articolului 110 din Regulamentul de procedură, în vederea introducerii unei acțiuni împotriva deciziei în litigiu. [AV] a fost admis la beneficiul asistenței judiciare prin Ordonanța președintelui Tribunalului din 9 septembrie 2015.”

- 3 Cadrul juridic relevant figurează la punctul 2 din hotărârea atacată.

Procedura în primă instanță și hotărârea atacată

- 4 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului Funcției Publice la 19 octombrie 2015, AV a introdus o acțiune, înregistrată cu numărul F-91/15, prin care a solicitat, pe de o parte, anularea deciziei Comisiei din 16 septembrie 2014 de a-i aplica rezerva medicală prevăzută la articolul 32 din RAA și de a-i refuza beneficiul prestației de invaliditate (denumită în continuare „decizia din 16 septembrie 2014”), precum și, pe de altă parte, obligarea Comisiei la plata către acesta a unei despăgubiri de 50 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral.
- 5 Prin hotărârea atacată, Tribunalul Funcției Publice a anulat decizia din 16 septembrie 2014 și a obligat Comisia la plata către AV a sumei de 2 000 de euro cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit de acesta, precum și la plata, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, a cheltuielilor de judecată efectuate de AV.
- 6 Mai întâi, Tribunalul Funcției Publice a amintit că „obligția de respectare a unui termen rezonabil în desfășurarea procedurilor administrative constituie un principiu general de drept al Uniunii a cărui respectare este asigurată de instanța Uniunii” și că acest drept a fost preluat de articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene ca o „componentă a dreptului la o bună administrare” (hotărârea atacată, punctul 44).
- 7 Tribunalul Funcției Publice a indicat însă că, în termeni generali, „încălcarea principiului respectării termenului rezonabil nu justifică [...] anularea deciziei adoptate la finalul unei proceduri administrative” și că „numai atunci când trecerea excesivă a timpului poate avea un efect asupra însuși conținutului deciziei adoptate [...], nerespectarea principiului termenului rezonabil afectează validitatea procedurii administrative” (hotărârea atacată, punctul 45).
- 8 Tribunalul Funcției Publice a apreciat că, contrar celor susținute de Comisie, „data care trebuia luată în considerare pentru a verifica dacă procedura a fost finalizată într-un termen rezonabil” nu era 17 noiembrie 2008 (data la care AV a introdus cererea sa privind inițierea procedurii de stabilire a invalidității), ci „5 decembrie 2005, și anume data la care [AV] a recunoscut, în mod clar și neechivoc, că a omis să menționeze boala sa psihică cu ocazia examenului medical de angajare” (hotărârea atacată, punctul 47).
- 9 După ce a amintit că „este cert între părți că, cel puțin de la această dată, [autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă] a avut cunoștință [...] de faptul că examenul respectiv se baza pe informații incomplete”, Tribunalul Funcției Publice a considerat că, „ca urmare a acestei neregularități semnificative astfel evidențiate, [autoritatea respectivă] era, în mod clar, în măsură să deducă consecințele juridice în ceea ce privea validitatea contractului [lui AV] și eventuala aplicare a rezervei medicale”. Totuși, acesta a arătat că „prima luare de poziție a [acestei autorități] în ceea ce privește oportunitatea de a-i aplica lui [AV] rezerva medicală cu efect retroactiv de la data angajării sale a intervenit abia la 9 iulie 2009, respectiv la peste trei ani și șapte luni după ce [autoritatea în discuție] a fost informată de faptul [că AV] însuși recunoscuse că a omis să vorbească, cu ocazia examenului medical de angajare, despre boala de care suferea” (hotărârea atacată, punctele 47 și 48).
- 10 Prin urmare, Tribunalul Funcției Publice a statuat că „un asemenea termen, pe care Comisia nu a fost în măsură să îl explice, n[un] ar fi putut] fi considerat rezonabil și, în consecință, încalcă dreptul la bună administrare” (hotărârea atacată, punctul 49).
- 11 În continuare, Tribunalul Funcției Publice a amintit că „articolul 32 din RAA presupune ca [autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă] [să adopte] o decizie definitivă privind aplicarea sau neaplicarea rezervei medicale pe baza informațiilor colectate de medicul consultant la examenul

medical de angajare sau, în împrejurările foarte specifice ale prezentei cauze, din momentul în care are informații suplimentare relevante care ar modifica în mod substanțial informațiile colectate la examenul medical de angajare”. Acesta a subliniat că, în speță, „Comisia a luat prima sa decizie de a-i aplica lui [AV] rezerva medicală abia la 9 iulie 2009, respectiv la aproape trei luni de la expirarea contractului său și la aproximativ opt luni de la cererea sa de sesizare a comisiei pentru invaliditate” (hotărârea atacată, punctul 50).

- 12 Tribunalul Funcției Publice a considerat că „acest termen era deja susceptibil să aibă un efect asupra conținutului deciziei din 9 iulie 2009 de a i se aplica lui [AV] rezerva medicală cu efect retroactiv în măsura în care nu numai trei ani și șapte luni au trecut din momentul în care [autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă] a luat cunoștință de boala [lui AV], ci mai ales după ce comisia pentru invaliditate a concluzionat, la 9 mai 2009, că [AV] era afectat de o invaliditate permanentă totală care îl punea în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile”. Acesta a considerat că „decizia de a aplica o rezervă medicală [...] s-a transformat, în fapt, în decizia de a-l exclude cu efect imediat pe [AV] de la garanțiile prevăzute în materie de invaliditate pentru o invaliditate deja apărută” (hotărârea atacată, punctul 51).
- 13 În sfârșit, în ceea ce privește decizia adoptată de autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă (denumită în continuare „AAIC”) la 12 aprilie 2010 de a-i aplica lui AV o rezervă medicală cu efect retroactiv de la data angajării sale (denumită în continuare „decizia din 12 aprilie 2010”), Tribunalul Funcției Publice a precizat că „această decizie, care era, în esență, identică cu cea din 9 iulie 2009, a fost adoptată la patru ani și patru luni după ce AAIC luase cunoștință de boala [lui AV], iar AAIC se pregătea, patru zile mai târziu, să îl suspende pe [AV] ca urmare a invalidității acestuia” (hotărârea atacată, punctul 52).
- 14 Tribunalul Funcției Publice a subliniat că, deși termenul nerezonabil pe care l-a constatat „nu permitea Comisiei să îi aplice lui [AV] rezerva medicală”, «decizia [din 16 septembrie 2014], care [era, în esență,] identică cu deciziile din 9 iulie 2009 și din 12 aprilie 2010, [fusesse] adoptată la aproape nouă ani după ce Comisia a luat cunoștință de faptul că examenul de angajare nu se desfășurase în mod legal” și că „această decizie [era] afectată în mod obligatoriu de aceeași neregularitate” (hotărârea atacată, punctul 53).
- 15 Tribunalul Funcției Publice a arătat în această privință că „faptul că decizia din 12 aprilie 2010 a fost anulată pentru un viciu de procedură nu îl priv[a] pe [AV] de posibilitatea de a invoca, în cadrul hotărârii în executarea hotărârii în anulare, un motiv de fond care fusese invocat în cadrul acțiunii care a condus la hotărârea de anulare”. El a afirmat că „reiese din cuprinsul punctului 29 din hotărârea din 10 iulie 2012 că [AV] invocase într-adevăr, în cadrul cauzei respective, un motiv întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice” (hotărârea atacată, punctul 54).

Procedura în fața Tribunalului și concluziile părților

- 16 Prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 30 septembrie 2016, Comisia a formulat prezentul recurs.
- 17 La 24 februarie 2017, AV a depus un memoriu în răspuns, în care a formulat de asemenea un recurs incident.
- 18 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 29 martie 2017, Comisia a solicitat permisiunea de a depune o replică, ceea ce președintele Camerei de recursuri a admis prin decizia din 3 aprilie 2017.
- 19 La 12 mai 2017, Comisia a depus replica.
- 20 La 12 iulie 2017, AV a depus duplica. Prin scrisoarea din aceeași zi, AV a renunțat la recursul incident. La 4 august 2017, Comisia a indicat că nu are observații cu privire la această desistare.

- 21 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 5 septembrie 2017, AV a solicitat, în temeiul articolului 207 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, să fie ascultat în cadrul fazei orale a procedurii. Comisia nu a prezentat o cerere de audiere în termenul prevăzut de aceeași dispoziție.
- 22 La 21 noiembrie 2017, Camera a doua a decis, la propunerea judecătorului raportor, cu privire la deschiderea fazei orale a procedurii.
- 23 Comisia solicită Tribunalului:
- anularea hotărârii atacate;
 - trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului care să se pronunțe în primă instanță;
 - soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată odată cu fondul.
- 24 AV solicită Tribunalului:
- respingerea recursului ca vădit nefondat;
 - în cadrul recursului incident, obligarea Comisiei la plata către acesta a sumei de 50 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și material;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 25 Tribunalul ia act de faptul că AV a renunțat la recursul incident formulat. Prin urmare, nu mai este de competența acestuia să se pronunțe cu privire la capătul de cerere al lui AV prin care a solicitat obligarea Comisiei la plata sumei de 50 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și material.

În drept

- 26 În susținerea recursului, Comisia invocă două motive. În cadrul primului motiv, aceasta susține că, întrucât întârzierea excesivă în ceea ce privește luarea deciziei din 16 septembrie 2014 era de natură să afecteze însuși conținutul acesteia, Tribunalul Funcției Publice a aplicat în mod eronat principiul respectării termenului rezonabil și a încălcat obligația de motivare. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului autorității de lucru judecat aferent Hotărârii din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96).
- 27 Tribunalul consideră că trebuie, într-o primă etapă, să se examineze cel de al doilea motiv și, într-o a doua etapă, să se analizeze primul motiv.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului autorității de lucru judecat

- 28 În cadrul celui de al doilea motiv, Comisia susține că Tribunalul Funcției Publice a încălcat autoritatea de lucru judecat aferentă Hotărârii din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96).
- 29 Mai întâi, trebuie amintit că, pentru a garanta atât stabilitatea dreptului și a raporturilor juridice, cât și o bună administrare a justiției, este important ca hotărârile judecătorești rămase definitive după epuizarea căilor de atac disponibile sau după expirarea termenelor prevăzute pentru aceste căi de atac să nu mai poată fi contestate (Hotărârea din 30 septembrie 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punctul 38), motiv pentru care hotărârile judecătorești definitive au dobândit autoritate de lucru judecat.

- 30 În continuare, este necesar să se sublinieze că autoritatea de lucru judecat privește punctele de fapt și de drept ce au fost în mod efectiv sau necesar soluționate prin hotărârea judecătorească în cauză (a se vedea în acest sens Ordonanța din 17 decembrie 2009, Nijs/Curtea de Conturi, T-567/08 P, EU:T:2009:523, punctul 32, și Hotărârea din 25 februarie 2015, Walton/Comisia, T-261/14 P, EU:T:2015:110, punctul 36) și că această autoritate nu se referă doar la dispozitivul acestei hotărâri, ci se extinde și la motivele acesteia, care constituie suportul necesar pentru dispozitiv și, din această cauză, nu pot fi disociate (Hotărârea din 19 aprilie 2012, Artegoda/Comisia, C-221/10 P, EU:C:2012:216, punctul 87).
- 31 În sfârșit, s-a statuat că, chiar dacă motivele invocate în susținerea unei acțiuni coincid în parte cu cele invocate în cadrul unei proceduri anterioare, cea de a doua acțiune nu reprezintă o repetare a primei proceduri, ci un litigiu nou, întrucât se întemeiază și pe alte motive de fapt și de drept (Hotărârea din 13 septembrie 2011, Michail/Comisia, F-100/09, EU:F:2011:132, punctul 31; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 1996, Altmann și alții/Comisia, T-177/94 și T-377/94, EU:T:1996:193, punctul 52).
- 32 În speță, trebuie să se arate că anularea deciziei din 12 aprilie 2010 și anularea deciziei din 16 septembrie 2014 prin Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), și, respectiv, prin hotărârea atacată nu se întemeiază pe aceleași motive.
- 33 Astfel, în Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), care a dobândit autoritate de lucru judecat, Tribunalul Funcției Publice și-a întemeiat decizia de anulare a deciziei din 12 aprilie 2010 pe nerespectarea procedurii prevăzute la articolul 32 din RAA. În acest context, Tribunalul Funcției publice a subliniat fără niciun echivoc că nu era necesar să examineze motivul întemeiat pe încălcarea principiului respectării termenului rezonabil.
- 34 Cu toate acestea, se pune problema dacă, în motivarea Hotărârii din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), care constituie suportul necesar pentru dispozitiv, Tribunalul Funcției Publice luase deja o poziție cu privire la problema existenței unei încălcări a principiului respectării termenului rezonabil și, după caz, cu privire la incidența încălcării respective în legătură cu adoptarea unei noi decizii în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 32 din RAA.
- 35 Se impune constatarea că nu reiese din cuprinsul niciunui punct din Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), că Tribunalul Funcției Publice a urmărit să ia o poziție, în mod direct sau indirect, cu privire la problema existenței unei încălcări a principiului respectării termenului rezonabil și, *a fortiori*, cu privire la consecințele acestei încălcări.
- 36 Contrar celor susținute de Comisie în esență, faptul că, în Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), Tribunalul Funcției Publice a anulat decizia din 12 aprilie 2010 în temeiul unei încălcări a articolului 32 din RAA nu poate fi interpretat ca o luare de poziție prin care acesta ar fi soluționat în mod implicit problema existenței unei încălcări a principiului respectării termenului rezonabil și ar fi permis, în acest fel, AAIC să retragă decizia din 12 aprilie 2010 și să adopte o nouă decizie ca urmare a procedurii prevăzute la articolul 32 din RAA, împiedicând definitiv orice posibilă dezbatere cu privire la problema existenței unei încălcări a principiului respectării termenului rezonabil și, *a fortiori*, cu privire la consecințele acestei încălcări.
- 37 O astfel de interpretare este cu atât mai puțin justificată cu cât este contrară punctului 42 din Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), în care, astfel cum s-a amintit la punctul 33 de mai sus, Tribunalul Funcției Publice a indicat în mod expres că nu considera necesar să examineze celelalte motive din cererea introductivă.
- 38 Rezultă că Comisia s-a întemeiat pe premisa eronată că Tribunalul Funcției Publice se pronunțase cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea principiului respectării termenului rezonabil în Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96).

- 39 În plus, trebuie să se arate că, în speță, motivele care constituiau suportul necesar pentru dispozitivul Hotărârii din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), se refereau doar la articolul 32 din RAA. Astfel, chiar dacă Tribunalul Funcției Publice a examinat motivul întemeiat pe încălcarea principiului respectării termenului rezonabil și a concluzionat că nu a existat o asemenea încălcare sau că încălcarea respectivă nu avea consecințe asupra deciziei care făcea obiectul acțiunii, niciunul dintre motivele referitoare la acest motiv nu ar fi beneficiat de autoritate de lucru judecat, întrucât acestea nu constituiau suportul necesar pentru dispozitivul hotărârii menționate.
- 40 Din considerațiile care precedă rezultă că al doilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o aplicare eronată a principiului respectării termenului rezonabil și pe încălcarea obligației de motivare

- 41 În cadrul primului motiv, Comisia susține că Tribunalul Funcției Publice a aplicat în mod eronat principiul respectării termenului rezonabil. Mai întâi, Tribunalul Funcției Publice nu ar fi ținut seama de faptul că anularea unei decizii pentru încălcarea acestui principiu poate interveni numai în cazuri excepționale. În continuare, acesta ar fi considerat în mod greșit că întârzierea excesivă în adoptarea deciziei din 16 septembrie 2014 era de natură să afecteze însuși conținutul acesteia. În sfârșit, motivarea hotărârii atacate ar fi insuficientă în această privință în măsura în care Tribunalul Funcției Publice nu ar fi indicat motivele pentru care trecerea excesivă a timpului ar fi afectat conținutul deciziei respective.
- 42 AV respinge argumentele Comisiei. Mai întâi, acesta consideră că hotărârea atacată este suficient motivată în măsura în care Tribunalul Funcției Publice a precizat în mod clar, la punctele 44-51 din aceasta, motivele pentru care aprecia că termenul rezonabil a fost depășit în speță, precum și cele pentru care trecerea excesivă a timpului putea avea un efect asupra conținutului deciziei din 16 septembrie 2014. În continuare, acesta susține că, având în vedere trecerea excesivă a timpului, îi era imposibil să ofere detalii utile cu privire la declarațiile sale efectuate cu ocazia examenului medical de angajare. Acesta reproșează Comisiei că nu a solicitat medicului care a efectuat examenul medical de angajare respectiv și vizita medicală anuală din 2006 să precizeze modul în care se efectuase examinarea și nici să indice motivele pentru care acesta emisese un aviz de apt fără rezerve în 2006, în pofida faptului că a avut cunoștință de boala sa. Pe de altă parte, acesta subliniază că Comisia a aplicat la încadrarea sa în muncă rezerva medicală numai după ce a constatat că era afectat de o invaliditate permanentă considerată totală, care îl împiedica să își exercite atribuțiile. În plus, acesta constată că, în hotărârea atacată, Tribunalul Funcției Publice a statuat că comisia pentru invaliditate nu se pronunțase cu privire la problema distinctă dacă boala sa ar fi justificat aplicarea unei rezerve medicale. AV susține în acest context că Comisia a încălcat principiul respectării termenului rezonabil ca urmare a inacțiunii sale timp de trei ani și șapte luni. În sfârșit, el adaugă că Comisia nu a respectat articolul 266 TFUE prin faptul că nu a luat măsurile pe care le implica Hotărârea din 10 iulie 2012, AV/Comisia (F-4/11, EU:F:2012:96), întrucât aceasta s-a abținut în mod nelegal să solicite unui medic consultant să examineze dacă boala sa ar fi justificat aplicarea rezervei medicale.
- 43 În prealabil, trebuie să se sublinieze că, în replică, Comisia a indicat în mod clar și explicit că „constatarea [Tribunalului Funcției Publice care figurează în hotărârea atacată, potrivit căreia] termenul de adoptare a rezervei medicale cu efect retroactiv era excesiv, nu [a fost] contestată” și a precizat că „[c]ritica hotărârii atacate [privea] concluziile pe care [Tribunalul respectiv] le [deduse] din această constatare, și anume anularea deciziei în litigiu”.
- 44 Prin urmare, trebuie să se arate că Comisia nu contestă că, prin faptul că a așteptat trei ani și șapte luni după ce a fost informată că reclamantul însuși recunoscuse că a omis să menționeze, cu ocazia examenului medical de angajare, boala de care suferea, înainte de adoptarea deciziei din 9 iulie 2009, Comisia a încălcat principiul respectării termenului rezonabil. Aceasta nu contestă nici faptul că, în consecință, deciziile din 12 aprilie 2010 și din 16 septembrie 2014 nu au fost adoptate în cadrul unui

termen rezonabil. În schimb, aceasta repune în discuție concluziile Tribunalului Funcției Publice care figurează în hotărârea atacată potrivit cărora trecerea excesivă a timpului putea afecta însuși conținutul deciziei din 16 septembrie 2014.

- 45 Potrivit jurisprudenței, obligația de respectare a unui termen rezonabil în desfășurarea procedurilor administrative constituie un principiu general de drept al Uniunii Europene a cărui respectare este asigurată de instanța Uniunii și care este, de altfel, privit ca o componentă a dreptului la bună administrare la articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale (Hotărârea din 11 aprilie 2006, Angeletti/Comisia, T-394/03, EU:T:2006:111, punctul 162, și Hotărârea din 6 decembrie 2012, Füller-Tomlinson/Parlamentul, T-390/10 P, EU:T:2012:652, punctul 115).
- 46 Cu toate acestea, încălcarea principiului respectării termenului rezonabil nu justifică, drept regulă generală, anularea deciziei adoptate la finalul unei proceduri administrative. Astfel, numai atunci când trecerea excesivă a timpului poate avea un efect asupra însuși conținutului deciziei adoptate la finalul procedurii administrative, nerespectarea principiului termenului rezonabil afectează validitatea procedurii administrative (Hotărârea din 6 decembrie 2012, Füller-Tomlinson/Parlamentul, T-390/10 P, EU:T:2012:652, punctul 116, și Hotărârea din 12 mai 2016, Guittet/Comisia, F-92/15, EU:F:2016:118, punctul 76).
- 47 În plus, este necesar să se amintească faptul că, în cazul particular în care, ulterior examenului medical prealabil angajării, apare că un agent nu a răspuns în totalitate și sincer la întrebările adresate cu privire la starea sa de sănătate de către medicul consultant cu ocazia acestei examinări, este posibil ca AAIC să își retragă decizia inițială de a nu aplica rezerva medicală și să ia o nouă decizie prin care să se aplice cu efect retroactiv această rezervă (Hotărârea din 20 iulie 2016, HC/Comisia, F-132/15, EU:F:2016:158, punctul 85).
- 48 În lumina acestei jurisprudențe trebuie să se examineze primul motiv.
- 49 În prealabil, trebuie să se examineze critica formulată de Comisie conform căreia hotărârea atacată este insuficient motivată, întrucât Tribunalul Funcției Publice nu a indicat motivele pentru care considera că trecerea excesivă a timpului putea afecta conținutul deciziei din 16 septembrie 2014.
- 50 Este necesar să se amintească faptul că hotărârile Tribunalului Funcției Publice trebuie să fie suficient motivate, pentru ca Tribunalul să fie în măsură să își exercite controlul jurisdicțional. Motivarea poate fi implicită, cu condiția de a permite părții în cauză să cunoască motivele pentru care instanța de prim grad nu a admis argumentele sale, iar instanței de recurs să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul (Hotărârea din 16 decembrie 2010, Lebedef/Comisia, T-52/10 P, EU:T:2010:543, punctele 83 și 84, și Hotărârea din 23 aprilie 2015, BX/Comisia, T-352/13 P, EU:T:2015:225, punctul 44). Pe de altă parte, obligația de motivare constituie o normă fundamentală de procedură care trebuie distinsă de problema temeiniciei motivării, care ține de legalitatea pe fond a actului în litigiu (Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punctul 67, și Hotărârea din 21 aprilie 2004, M/Curtea de Justiție, T-172/01, EU:T:2004:108, punctul 61).
- 51 În speță, punctele 50-54 din hotărârea atacată conțin motivele pentru care Tribunalul Funcției Publice a considerat că trecerea excesivă a timpului putea avea un efect asupra însuși conținutului deciziei adoptate la finalul procedurii administrative, și anume decizia din 16 septembrie 2014. Astfel, Tribunalul Funcției Publice a arătat că prima decizie de a aplica la încadrarea în muncă a lui AV rezerva medicală, și anume decizia din 9 iulie 2009, a fost adoptată la aproape trei luni de la încetarea contractului său, la aproximativ opt luni de la cererea sa de sesizare a comisiei pentru invaliditate, la peste trei ani și șapte luni după luarea la cunoștință de către AAIC a bolii sale și după confirmarea de către comisia pentru invaliditate că era afectat de o invaliditate permanentă totală ca urmare a acestei boli. Tribunalul Funcției Publice a concluzionat din aceasta că decizia din 9 iulie 2009 a devenit, în

fapt, o decizie de excludere a lui AV cu efect imediat de la garanțiile prevăzute în materie de invaliditate. Prin urmare, acesta a considerat în esență că trecerea excesivă a timpului putea avea în mod obligatoriu un efect asupra conținutului acestei decizii.

- 52 Trebuie să se considere că o asemenea motivare permite Tribunalului să își exercite controlul jurisdicțional și Comisiei să cunoască motivele pentru care Tribunalul Funcției Publice nu a admis argumentele sale. Rezultă că critica invocată de Comisie și întemeiată pe încălcarea obligației de motivare trebuie să fie respinsă.
- 53 În ceea ce privește fondul, este necesar să se examineze dacă Tribunalul Funcției Publice a putut considera în mod întemeiat că încălcarea principiului respectării termenului rezonabil putea avea un efect asupra conținutului deciziei din 16 septembrie 2014.
- 54 Mai întâi, trebuie să se amintească faptul că, în decizia din 16 septembrie 2014, AAIC a arătat că s-a întemeiat pe concluziile medicilor membri ai comisiei pentru invaliditate, adoptate la 30 aprilie 2013, potrivit cărora, „în cazul în care [AV] ar fi declarat boala medicului care l-a examinat cu ocazia examenului medical de angajare, boala sa ar fi justificat aplicarea unei rezerve medicale, astfel cum se prevede la articolul 32 din RAA”. Rezultă astfel din decizia AAIC că decizia de a aplica la încadrarea în muncă a lui AV rezerva medicală s-a întemeiat doar pe boala pe care ar fi trebuit să o declare la examenul medical de angajare, iar nu pe evoluția acesteia ulterior examenului respectiv.
- 55 Tribunalul Funcției Publice a statuat totuși, la punctele 50-53 din hotărârea atacată, că trecerea excesivă a timpului între momentul în care AAIC a luat la cunoștință existența bolii lui AV și decizia din 9 iulie 2009, prin care încadrarea în muncă a acestuia din urmă a fost însoțită de aplicarea rezervei medicale, a avut un efect asupra conținutului deciziei respective (și, în consecință, asupra conținutului deciziilor din 12 aprilie 2010 și din 16 septembrie 2014). Astfel, acesta a identificat mai multe circumstanțe care au apărut ca urmare a trecerii excesive a timpului, și anume că decizia din 9 iulie 2009 a fost adoptată după expirarea contractului, după cererea de sesizare a comisiei pentru invaliditate de către AV, după mai mulți ani de la luarea la cunoștință de către AAIC a bolii sale și după confirmarea de către comisia pentru invaliditate că AV era afectat de o invaliditate permanentă totală. Acesta a considerat că, date fiind evenimentele citate anterior pe parcursul acestei perioade îndelungate, decizia de a aplica la încadrarea în muncă a lui AV rezerva medicală cu efect retroactiv de la data angajării sale s-a transformat, în fapt, într-o decizie de a-l exclude pe acesta din urmă, cu efect imediat, de la garanțiile prevăzute în materie de invaliditate pentru o invaliditate deja apărută.
- 56 Este necesar să se considere că Tribunalul Funcției Publice a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a constatat, pe baza circumstanțelor descrise la punctul 55 de mai sus, că trecerea excesivă a timpului a avut un efect asupra conținutului deciziei din 16 septembrie 2014.
- 57 Astfel, trebuie să se arate că, în speță, AAIC a adoptat două decizii distincte, și anume o decizie luată în temeiul articolului 33 din RAA și care privea plasarea lui AV în invaliditate permanentă totală și o decizie adoptată în temeiul articolului 32 din RAA și care privea aplicarea la încadrarea în muncă a acestuia a unei rezerve medicale. Deciziile au fost astfel luate pe baza criteriilor specifice fiecăreia dintre dispozițiile menționate.
- 58 În această privință, trebuie să se arate că, deși, din punct de vedere cronologic, decizia de a aplica la încadrarea în muncă rezerva medicală este luată la examenul de angajare și precedă astfel, în principiu, concluziile comisiei pentru invaliditate și decizia AAIC referitoare la stabilirea invalidității unui agent, numai ca urmare a circumstanțelor speciale ale speței decizia de a aplica la încadrarea în muncă rezerva medicală a fost luată abia ulterior concluziilor cu privire la stabilirea invalidității și după încetarea contractului.

- 59 Considerând că decizia din 16 septembrie 2014 „s-a transformat, în fapt”, într-o decizie de a-l exclude cu efect imediat pe AV de la garanțiile prevăzute în materie de invaliditate, Tribunalul Funcției Publice s-a întemeiat, în speță, pe o prezumție potrivit căreia, atunci când o decizie de a aplica la încadrarea în muncă rezerva medicală pentru o boală este luată după concluziile referitoare la stabilirea invalidității pentru aceeași boală și după încetarea contractului, aceste circumstanțe generează în mod automat efecte asupra conținutului acestei decizii. Or, având în vedere că decizia de a aplica la încadrarea în muncă rezerva medicală s-a întemeiat numai pe informațiile pe care reclamantul ar fi trebuit să le declare la examenul medical de angajare, simplele circumstanțe că decizia de a aplica la încadrarea în muncă rezerva medicală a fost luată după încetarea contractului și după concluziile comisiei pentru invaliditate referitoare la stabilirea invalidității nu permit în sine să se concluzioneze în sensul existenței unei incidențe a trecerii excesive a timpului asupra conținutului acestei decizii.
- 60 Pe de altă parte, astfel cum s-a arătat la punctul 47 de mai sus, este necesar să se amintească faptul că, în cazul particular în care, ulterior examenului medical prealabil angajării, reiese că un agent nu a răspuns în totalitate și sincer la întrebările adresate privind starea sa de sănătate de către medicul consultant cu ocazia acestei examinări, este posibil ca AAIC să își retragă decizia inițială de a nu aplica rezerva medicală și să adopte o nouă decizie prin care să se aplice cu efect retroactiv această rezervă (Hotărârea din 20 iulie 2016, HC/Comisia, F-132/15, EU:F:2016:158, punctul 85).
- 61 Hotărârea atacată nu conține niciun element concret care să permită să se constate că, astfel cum impune jurisprudența citată la punctul 46 de mai sus, trecerea excesivă a timpului putea avea un efect, pe plan juridic sau factual, asupra deciziei de a aplica la încadrarea în muncă rezerva medicală.
- 62 Cu alte cuvinte, circumstanțele pe care se întemeiază Tribunalul Funcției Publice în hotărârea atacată nu permit să se considere că decizia din 16 septembrie 2014 ar fi putut avea un conținut diferit în cazul în care ar fi fost adoptată înaintea concluziilor comisiei pentru invaliditate sau înaintea încetării contractului.
- 63 Astfel, în lipsa oricărui element concret care să demonstreze impactul real sau potențial al trecerii excesive a timpului asupra deciziei din 16 septembrie 2014, excluderea lui AV de la garanțiile prevăzute în materie de invaliditate nu poate fi considerată ca fiind rezultatul unei transformări, în fapt, a deciziei de a supune încadrarea în muncă rezervei medicale. Dimpotrivă, excluderea respectivă nu poate fi explicată în această etapă altfel decât ca urmare a două decizii distincte, prima fiind aceea de a aplica la încadrarea în muncă a lui AV rezerva medicală pentru boala care exista dinaintea încadrării sale în muncă și pentru care comisia pentru invaliditate concluzionase că, în cazul în care ar fi fost declarată la examenul de angajare, ar fi justificat aplicarea rezervei medicale, cea de a doua fiind cea prin care AV fusese plasat în invaliditate permanentă totală pentru această boală.
- 64 Având în vedere considerațiile care precedă, primul motiv este fondat. Prin urmare, se impun admiterea recursului și anularea hotărârii atacate.

Cu privire la consecințele anulării hotărârii atacate

- 65 Potrivit articolului 4 din Regulamentul (UE, Euratom) 2016/1192 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2016 privind transferul către Tribunal al competenței de a se pronunța în primă instanță asupra litigiilor dintre Uniunea Europeană și agenții acesteia (JO 2016, L 200, p. 137), în cazul în care Tribunalul anulează o decizie a Tribunalului Funcției Publice, dar consideră că litigiul nu este în stare de judecată, acesta trimite cauza unei alte camere decât cea care s-a pronunțat asupra recursului.

- ⁶⁶ În speță, Tribunalul Funcției Publice nu a examinat primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 32 din RAA, nici al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea condițiilor necesare pentru retragerea unui act care creează drepturi subiective. Astfel, Tribunalul consideră că nu este în măsură să se pronunțe în cauză. Prin urmare, se impune trimiterea cauzei spre rejudecare la o altă cameră a Tribunalului decât cea care s-a pronunțat cu privire la prezentul recurs.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- ⁶⁷ Întrucât cauza a fost trimisă spre rejudecare la o altă cameră a Tribunalului decât cea care s-a pronunțat cu privire la prezentul recurs, este necesar ca cererea privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs să fie soluționată odată cu fondul.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera de recursuri),

declară și hotărăște:

- 1) Anulează Hotărârea Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (Camera a doua) din 21 iulie 2016, AV/Comisia (F-91/15).**
- 2) Trimite cauza spre rejudecare la altă cameră a Tribunalului decât cea care s-a pronunțat cu privire la prezentul recurs.**
- 3) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Jaeger

Prek

Dittrich

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 17 mai 2018.

Semnături

i — Punctul 45 din prezentul text a făcut obiectul unei modificări de ordin lingvistic ulterior primei publicări.